

Beschrijving exterieur school Tongelresestraat 148 Eindhoven

Inleiding

De vm. RK Drievuldigheidsschool is gelegen ten oosten van de binnenstad van Eindhoven aan de doorgaande weg van Eindhoven naar Tongelre, de Tongelresestraat. De school is gebouwd in 1922 en ontworpen door de Eindhovense stadsarchitect Louis Kooken in een stijl die verwant is aan het Traditionalisme. Ook zijn er invloeden uit het expressionisme waarneembaar. Gelijktijdig met het pand werd een patronaatsgebouw ten zuidwesten daarvan opgeleverd door dezelfde architect. In 1930 werd het complex uitgebreid met een haaks op de Tongelresestraat gelegen nieuwe vleugel waarin de RK Sint Stanislausschool was ondergebracht. Deze vleugel was ontworpen door Kooken en Wolters (volgens een bron De Bever en Wolters). In 1975 brandde het patronaatsgebouw af.

[N.B. het interieur is niet onderzocht. De verwachting is dat hierin nog oorspronkelijke voor de bouwtijd typische onderdelen in aanwezig zijn].

Beschrijving

Het pand op rechthoekige plattegrond is gelegen evenwijdig aan de Tongelresestraat en heeft twee bouwlagen met fors schilddak gedekt met rode pannen. De voorgevel heeft een symmetrische opzet met dubbele middenrisaliet. In de oksel van met muurvlak van de linker- of rechtervleugel en de daaropvolgende risaliet zijn regenpijpen aangebracht. De middelste risaliet heeft een puntgevel waarin nog één bouwlaag is ondergebracht. Aan weerszijden van deze risaliet eindigen de dakgoten. Het dakvlak ter plaatse van de twee buitenste risalieten risaleert mee en eindigt in de vorm van een punt.

De hoofdingang bevond zich oorspronkelijk aan de Tongelresestraat, in het midden. Hier heeft jaren geleden een verbouwing plaatsgevonden, waarbij de ingang is verwijderd en het muurwerk is uitgebroken en vervangen door nieuw muurwerk met gelijke vensters als rondom. De huidige hoofdingang bevindt zich in de noordoostelijke (linker) zijgevel. De twee vleugels naast de middenrisaliet hebben elk vijf vensterassen met identieke vensters, met dien verstande dat de middelste (derde) vensteras van de rechtervleugel op de begane grond een deur in plaats van een venster heeft. Deze is vermoedelijk niet oorspronkelijk.

De vensters zijn door een tussendorpel in twee ongelijke delen verdeeld. In het onderste deel is een vierdeling met roedekruis aangebracht. Het bovenste deel bevatte oorspronkelijk ook glas, maar is momenteel met een plaat dichtgezet. De twee buitenste risalietdelen hebben smallere vensters, zonder roedekruis (hier slechts een horizontale roede). In de topgevel bevindt zich op de tweede verdieping een aan boven- en onderzijde afgeknot ruitvormig venster.

Alle gevels zijn gemetseld in een zeer donkere baksteen met kleurnuances. De vensters hebben aan de onderzijde een gemetselde afzaat met verticaal metselwerk. Ter plaatse van de begane grond begint direct onder de afzaat de plint die uit twee rollagen bestaat, waarvan de onderste verticaal metselwerk heeft. De vensters in de twee vleugels zijn aan de bovenzijde voorzien van een terugliggende rollaag met muizentand en daarboven een iets vooruitstekende laag met strekken en vervolgens een verdiepte vlak tot aan de onderzijde van de afzaat van het venster op de eerste verdieping. De gemetselde penanten tussen de vensters hebben een iets vooruitstekende driehoekige grondvorm, waardoor de middelste boven elkaar liggende strekken een soort van 'gevouwen handen' vormen. In de middenrisaliet ontbreekt dit, evenals de verdiepte vlakken. De daken zijn voorzien van geprofileerde ver uitstekende bakgoten, die rusten op geprofileerde klossen. Op elk nokeind bevindt zich een lage schoorsteen. De topgevel in het midden heeft een meerlaagse, iets uitstekende rollaag die halverwege het ruitvormige venster horizontaal naar de andere kant loopt. Hierboven bevindt zich verticaal metselwerk. De oorspronkelijke driehoekige dakkapellen in elk dakvlak zijn verwijderd.

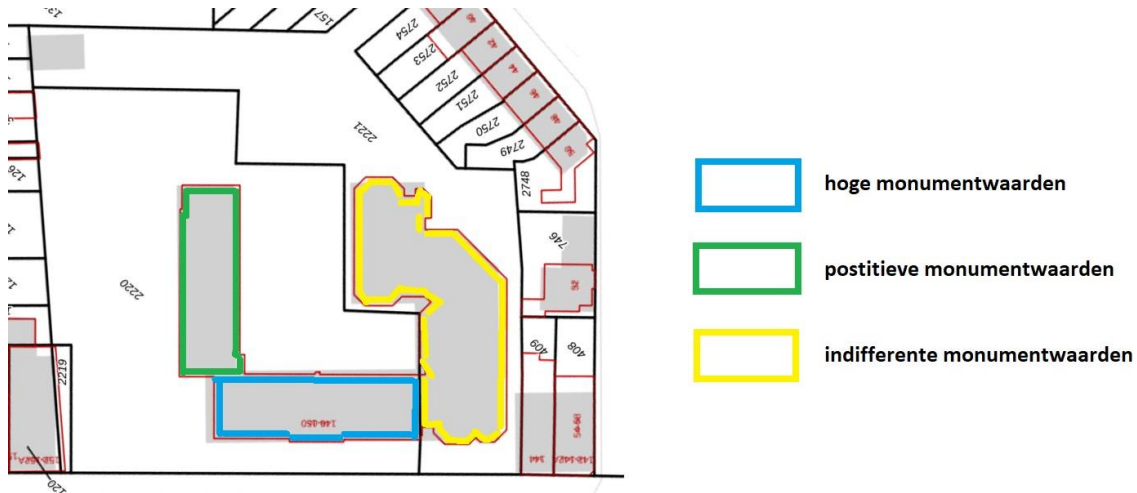
De rechterzijgevel is geheel blind uitgevoerd en heeft (net als de linkerzijgevel) een verdiept muurvlak. De linkerzijgevel is sterk verbouwd. Hierin is nu de hoofdingang ondergebracht

met uitstekend balkon van trespaplaten. Het muurvlak is onderverdeeld in tweeën: links zit de ingangspartij met balkon en daarboven drie vensters en rechts is een blind muurvlak. In dit muurvlak zijn op de begane grond sporen van een dichtgezet venster zichtbaar. De achtergevel grenst evenals de linkerzijgevel aan een schoolplein en heeft een symmetrische opzet. Het meest opvallend aan deze achtergevel is de hoge schoorsteen in het midden van de gevel, die vanaf maaiveld doorloopt tot aan de noklijn (of daar wellicht nog bovenuit komt?). De schoorsteen is afgedekt met een vlakke plaat. Aan weerszijden van de schoorsteen is het muurvlak verdeeld in tweeën, waarbij in elk deel steeds drie identieke vensterassen zitten. De twee delen worden gescheiden door een bredere muurdam met in het midden een regenpijp. Van de oorspronkelijk drie vensterassen geheel aan de rechterzijde zijn de buitenste twee bij de bouw van de aangebouwde dwarsvleugel komen te vervallen. De vensters hebben kruiskozijsen en daarboven een gevelopening die met plaatmateriaal is dichtgezet. Aan weerszijden van de schoorsteen bevinden zich enkelvoudige ingangen (deuren) met daarboven op anderhalve hoogte een venster zonder indeling. De vensters zijn boven het plaatmateriaal van rollagen voorzien. Elke set van drie vensterassen is in een verdiept muurvlak gelegen. De plint bestaat uit verticaal metselwerk dat doorloopt tot aan de onderzijde van de vensters van de begane grond.

Aan de straatzijde is het pand omgeven door een hek dat nu nog bestaat uit een plint met vooruitstekende penanten en hierboven een recent hekwerk uit houten van hun bast ontdane boomstammen. Oorspronkelijk liepen de penanten verder door naar boven en was er een invulling met een laddervormig hekwerk. Vanaf het einde van de linkervleugel zijn er geen boomstammen maar modern metalen HERAS hekwerk. Alleen de penanten ter plaatse van het openslaande hek bij het schoolplein loopt nog naar boven door.

Waardering

Het schoolgebouw aan de Tongelresestraat 148 is van algemeen belang en heeft cultuurhistorische waarde als uitdrukking van katholieke emancipatie in de toenmalige verzuilde samenleving. Het pand heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van traditionalisme met enkele expressionistische kenmerken en als meer dan gemiddeld belangrijk voorbeeld uit het oeuvre van stadsarchitecten Kookken (i.s.m. Wolters en De Bever). Het pand is beeldbepalend in dit deel van de Tongelresestraat en is stedenbouwkundig dominant. Het pand heeft ensemblewaarde met het latere dwarspand en het hek (ook al zijn beide niet geheel gaaf meer). Het pand is op enkele ondergeschikte wijzigingen na gaaf.

Aan het gebouw Tongelresestraat 146 is een indifferente monumentenwaarde toegekend, omdat dit gebouw zeer afwijkt van de vorm van de andere twee bouwdelen, pas in de jaren '70 is toegevoegd en nauwelijks architectuurhistorische / cultuurhistorische waarde vertegenwoordigt en niet zeldzaam is.

Aan het gebouw Tongelresestraat 148 (Drievuldigheidsschool) is een hoge monumentenwaarde toegekend, vanwege de aanwezige cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde alsmede de ensemblewaarde met Tongelresestraat 146 en vanwege de grote mate van gaafheid.

Aan het gebouw Tongelresestraat 150 (Sint Stanislausschool) is een positieve monumentenwaarde toegekend, vanwege de resterende cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde na verwijdering van de oorspronkelijke buitenmuren en aanbrengen van nieuwe buitenmuren, vanwege de bijzondere ruimtelijke kwaliteiten van het gebouw, te weten de hoge verdiepingsvloeren, de bijzondere dakvorm en het silhouet, die herinneren aan de tijd dat het gebouw nog volledig authentiek was, alsmede vanwege de ensemblewaarde met Tongelresestraat 148.